

לגייר את הווילון

ייתכן שבבית החלומות שלנו יש פרקט מעץ אלון על הרצפה, שיש אמיתי במטבח ויריעות פשתן שמחפות את הקירות, אבל בבית שאנחנו משפצים או בונים כעת, עם התקציב הקטן ומגבלות התכנון, אנחנו חייבים לעשות כמה פשרות – ויש כמה פשרות לא רעות בכלל **נעה נבט**

הודיני, הבעלים של סטודיו ארוקוקו. "הב-עיה היא שהן עבות מאוד, אי-אפשר לרצף בהן כל שטח, ובעל המקצוע חייב להיות מומחה בכך. בנוסף, במשך השנים הן עלולות לדהות ולהיראות פחות טוב. זאת הסיבה שאנשים רבים בוחרים באריחי גרניט פורצלן – חומר עמיד וקל ליישום, שהוא גם זול יותר."

"הרבה אוהבים מראה של עץ בחדר האמרי-בטיה, אבל פרקט רגיש ללחות ולא יוכל לש-רוד זמן רב בחלל רטוב", אומר מזרחי. "אריחי גרניט פורצלן יכולים לחקות את המראה הזה, אבל בלי התכונות השליליות שמאפיינות את העץ הטבעי."

דרך אחרת לקבל מראה של עץ על הרצפה – בלי לחשוש מהסרונות של העץ הטבעי – היא להתקין אריחי למינציה. פרקט מעץ טבעי יוצר בבית אווירה חמימה ונעים לדרוך עליו, אבל מאחר שמדובר בחומר חי, הוא מתכווץ ומתרחב בהתאם למוזג האוויר ורגיש מאוד לשריטות, מה שעלול להיות בעייתי במיוחד בבתים שבהם יש ילדים או בבתים שבהם מזויזים רהיטים לעתים תכופות. פרקט למינציה – העשוי מסיבית דחור-סה ומצופה בפולימר שנראה כמו עץ אמיתי – עמיד הרבה יותר ועולה פחות.

קירות מקטיפה

ה"כאילו" שנראה כמו הדבר האמיתי נמצא גם על הקירות שלנו. בזכות פיתוחים טכנולוגיים אפשר לצבוע את הקירות בצבעים שנראים ומרגישים כמו בטון, שיש או קטיפה. "כשהעי-צוב הכולל של הבית קלאסי ושקט, כדאי לצבוע קיר בצבע שיוצר אפקט שיש. בבית תוסס יותר

על הרצפה, שיש אמיתי במטבח ויריעות פשתן שמחפות את הקירות, אבל בבית שאנחנו משפ-צים או בונים כעת, עם התקציב הקטן ומגבלות התכנון, אנחנו חייבים לעשות כמה פשרות. "אנחנו מאוד אוהבים חומרים טבעיים, כמו אבן ועץ, וזה מתחבר לטרנר הנוכחי של חזרה לטבע", אומר ד"ר אלי מזרחי, ראש אולטימה – בית הספר לעיצוב של מרכז הבנייה הישי-ראלי. "הבעיה היא שהחומרים הטבעיים לא תמיד תואמים את המציאות מבחינה כלכלית. אם ניקח את ישראל כדוגמה, אין כאן מחצבות רבות ואין כאן הרבה עץ – כך שהחומרים האלה יקרים אצלו. בעיה נוספת היא הפונקציונליות של החומרים האלה: אם מתקינים אריחי אבן בבית, מדי כמה שנים צריך ללטש אותם, ופרקט מעץ טבעי צריך למשוש מדי פעם בשמן. לא לכולם יש סבלנות לדברים האלה."

אריחים דמויי עץ

כדי להתגבר על החסרונות האלה, פותחו בעשורים האחרונים וכיתר שאת בשנים האחרונות תחליפים סינתטיים. אריחי הגרניט פורצי-לן, למשל, נהפכו לאחד הפתרונות הפופולריים לריצוף הבית. הם עשויים מבסיס חרס, שמצופה ועובר שריפה, וכך נוצרים אריחים עמידים וד-קים מאוד. הדוגמאות שאפשר להדפיס עליהם רבות ומגוונות, והתוצאה היא מוצר זול יחסית, קל להדבקה – שנראה כמו משהו אחר, החל באבן, עבור בעץ וכלה בבטון.

"בשנים האחרונות חזרו לאופנה הבלטות המצוירות, כמו בבתים הישנים בתל אביב", אומרות מעצבות הפנים אלונה יחיאלי ורויטל

ה קרה בחורף 1999, באחת הנסיעות של אריה (ריצ'י) ריכטמן ודב יעקבי בכבישי הצפון. ריכטמן, אז מנהל השיווק של קליל תעשיות, סיפר למנכ"ל דאו יעקבי על החלום החדש שלו, ששאב השראה מרחובות ברצלו-נה: לקחת את הפרופיל הבלגי המוכר, שעשוי מברזל, ולייצר אותו מאלומיניום – החומר שבו מתמחים בקליל. יעקבי היה סקפטי, אבל ריכטמן לא ויתר, ויצא למסע פיתוח שהסתיים במוצר שנראה ומרגיש כמו הדבר האמיתי. ריכטמן, כיום מנכ"ל קליל, מסביר מה הניע אותו לחפש תחליף. לרבריו, "לפרופיל הבלגי המוכר, שעשוי מברזל, יש כמה חסרונות. הוא מחליד, לא תמיד אוטם כמו שצריך וקשה לתח-זק אותו. הוא יקר יחסית, משום שמייצרים אותו בבתי מלאכה ייחודיים. מנגד, בזכות משקלו הסגולי של הברזל, אפשר לייצר פרופיל בלי גי דק מאוד מבלי שיישבר, והוא מעניק לבית אווירה חמימה וכפרית. רצינו לשלב את הטוב משני העולמות האלה."

התוצאה היא חלונות ודלתות במחיר סביר, שאוטמים היטב, עמידים בתנאי מזג אוויר שו-נים ולא זקוקים לתחזוקה מיוחדת. "זה מוצר מודרני שמעניק אווירה וינטג'ית, כמו הברזל", אומר ריכטמן. "הוא זמין, זול ותעשייתי. היש-ראלים הם אנשים פרקטיים והם רוצים להשקיע פעם אחת במוצר. זה מוצר מודרני שעומד בת-קינה הישראלית, אבל מביא אווירה של פעם". בדומה לפרופיל הבלגי העשוי מאלומיניום, אפשר למצוא כיום מגוון מוצרים שנראים כמו חומר אחד – אבל עשויים מחומר אחר. ייתכן שבבית החלומות שלנו יש פרקט מעץ אלון

ד"ר אלי מזרחי: "אנחנו מאוד אוהבים חומרים טבעיים, כמו אבן ועץ. הבעיה היא שהחומרים הטבעיים לא תמיד תואמים את המציאות מבחינה כלכלית"

אורית טראוב: "אנשים רוצים לשמר את המראה הטבעי והחם, שהוא במידה רבה אירופי, אבל לא להשתעבד אליו – יש חומרים ותחליפים זולים יותר שגם קל לתחזק"

קיה. מי שרוצה ליהנות מהיתרונות של החומרים הסינתטיים אך המראה משמעותי עבורו, יכול לקנות את המוצרים הסינתטיים ברמת המחיר הגבוהה יחסית, ועדיין לחסוך כסף.

למרות היתרונות של החומרים הסינתטיים, לעתים עדיף לבחור בכל זאת בחומר המקורי, גם אם הדבר אומר שיש לשלם יותר או לתחזק בצורה קפדנית. "החומרים האמיתיים נראים טוב יותר, ויש מקרים שבהם כדאי ללכת עד הסוף", אומרת יחיאל והודייני. "יש יופי בחומר שמשתנה, כמו הפרקט שעשוי מעץ אמיתי. מי שאין לו בעיה כספית יבחר בדרך כלל בחומרים האמיתיים, בדיוק כמו שמי שיהיה כולל להרשות לעצמו יקנה תיק של לואי ויטון ולא חיקוי. הישראלים אוהבים את החומרים דמויי הטבעי, כי קל יותר לתחזק אותם, אבל מי שמעריך את היתרונות של החומרים האמיתיים – ילך על האמיתי".

למרות זאת, מורחי מעריך כי השימוש בחומרים סינתטיים ילך ויתרחב, בין השאר בגלל הצמצמות המשאבים בכלל הפלנטה. "ככל שיהיו לנו פחות משאבים טבעיים, כך הם ייהפכו לנחלתם של עשירים בלבד", הוא אומר. "החומרים הסינתטיים נותנים פתרון מצוי גם בעיצוב הבית, הן מבחינת המחיר והן מבחינת המראה, ואם זה מונע מאתנו לנצל את הסביבה – מה טוב".

משמאל לימין: טפט של גולדשטיין גלרי, פרופילים בלגיים של קליל ואריחים של חרש צילום: טום מנין

לא להשתעבד אליו", אומרת אורית טראוב, מעצבת בטקסטיל. "פשתן הוא חומר יפה, אבל הוא מתקמט בקלות וצריך לנהל אותו לעתים קרובות. כיום יש תחליפים – בדים שעשויים מסיבים סינתטיים בהרכבים שונים, לעתים 100% סינתטי ולעתים פחות, ובזכות השילוב הם לא מאבדים לגמרי את הרכות של הפשתן. הם זולים יותר וקל יותר לנקות אותם".

מקום נוסף בבית שבו אפשר לבחור בחומר סינתטי שנראה כמו חומר טבעי הוא המטבח. הטרנדים האחרונים בריצוף, כמו בטון מוחלק ואבן, הגיעו גם למטבח העבודה, ובחברת אבן קיסר פיתחו מוצר שיוצר מראה דומה. אבן קיסר מייצרים משטחי קוורץ – חומר חזק, העמיד מאוד בפני שריטות וכתמים. "אנחנו גורסים את הקוורץ, מערבבים אותו עם חומרים נוספים, מעבירים במכשיר ומקבלים מוצר תעשייתי שמעצים את היתרונות הטבעיים של הקוורץ", אומר אלי פיגלין, סמנכ"ל השיווק של אבן קיסר. "בטון נסרק עם הזמן, על אבן טבעית צריך למשוך סילר מדי כמה שנים, ואילו אבן קיסר לא צריך לאטום, והיא מחזיקה מעמד שנים רבות. המראה של המשטחים האלה כל כך משכנע, שאפשר לטעות שהם באמת עשויים מבטון או מאבן, אבל הרבה יותר קל לנקות אותם – ובדרך כלל הם זולים יותר מהדבר האמיתי".

הדבר האמיתי

היתרונות של החומרים הסינתטיים מוכחים היטב לקבלנים שבונים פרויקטים גדולים לקהל הרחב, שם כמעט תמיד עיצוב הבית יתבסס עליהם. "לקבלן שבונה בניין אין אפשרות לוגיסטית וכלכלית להתאים את עצמו לרצונות של כל הדיירים, או להביא אנשי מקצוע מומחים שיוכלו להתקין חומרים מתוחכמים", אומרת רות יחיאל והודייני. "רוב השדרוגים נעשים לאחר קבלת הדיירה, כשלוח הזמנים גמיש יותר. כמובן שלא חייבים לשנות את כל הדיירה, ואפי' שר לבחור דבר אחד שמתמקדים בו, כמו פרקט עץ בהדרי השינה".

המוצרים שעשויים מחומרים סינתטיים כמעט תמיד זולים יותר ממקביליהם שעשויים מחומר טבעי, אך גם בתוכם יש מבחר מחירים ואיכויות. המוצרים הטובים מגיעים מאיטליה ומספרד, והפחות טובים מגיעים מסין ומטורקיה

אפשר לבחור בצבע עם אפקט פשתן או אבן, ממליץ אייל כהן, מעצב הבית של מעווד צבי עים. "צבע כזה אמנם עולה יותר מצבע רגיל ודורש מיומנות מסוימת, אבל מאחר שבדרך כלל לא צובעים את הבית כולו, אלא רק קיר אחד, העלות סבירה".

דרך אחרת לגוון את המראה של הקירות הוא לצפות אותם בטפט, וגם במקרה הזה אפשר להשתמש בטפטים שנראים כמו חומר אחר. לדברי שרית גולדשטיין, סמנכ"לית גולדשטיין גלרי טפט, כיום אפשר למצוא מבחר טפטים שרחוקים מהדימוי הארכאי של המוצר הזה, ונראים אחרת לגמרי, למשל כמו בריקים או כמו פשתן. "המשמעות היא מחיר של 60 שקל למטר לטפט שנראה כמו פשתן, לעומת מחיר של 300 שקל למטר לטפט שבאמת עשוי מפשתן", היא מסבירה. "אני תמיד בעד האמיתי, אבל יש חיקויים יפים מאוד שעולים הרבה פחות. דווקא מבחינת התחזוקה השוטפת, לטפטים הסינתטיים אין יתרון גדול על הטפטים שעשויים מהחומר האמיתי – ובתחזוקה נכונה החומרים הטבעיים יכולים להחזיק שנים רבות, ואפילו להשתבח מבחינת המראה שלהם".

גם הווילונות יכולים להיות עשויים מחומר סינתטי שמחקה את הדבר האמיתי, וכך גם הכי"סויים לכריות. "אנשים רוצים לשמר את המראה הטבעי והחם, שהוא במידה רבה אירופי, אבל

מימין למטה: פרופילים בלגיים של קליל. משמאל למטה ולמעלה: משטחים של אבן קיסר צילום: טום מנין

